Brainstorm invulling Reflectiefase RES wind - 9 juni 2021

Eindproducten reflectiefase

Zie je nog andere eindproducten voor de reflectiefase?

- Terugblik en verbetersuggesties tav draagvlak(onderzoek) onder bewoners (ook per zoekgebied)
- Terugblik en verbetersuggesties tav informatievoorziening windturbineplannen naar bewoners
- Participatieplan hoe breder publiek betrokken wordt
- Reflectie zou moeten opleveren; terugblik en lessons learned over het RES proces, en gaat niet over concrete invulling van de vastgestelde zoekgebieden. De lokale invulling moet in een goed participatief proces met bewoners en initiatiefnemers binnen het zoekgebied.
- Betrek de vogelbescherming erbij. Het zien van een dode Lammergier was te voorkomen. Zorg dat hier systemen voor zijn.
- Terugblik en verbetersuggesties tav participatie onder belanghebbenden (Noorder IJplas)
- Overzicht van lessons learned inzake draagvlak: Fouten in het draagvlakonderzoek door Amsterdam moeten worden geïnventariseerd (zowel vraagstelling als interpretatie) en er moeten consequenties worden getrokken voor de zoekgebieden windturbines (zo nodig aanpassing). Omdat draagvlak volgens Marco Berkhout, de programmamanager RES , voor Amsterdam bepalend is geweest voor het prioritering van de zoekgebieden (resulterend in de voorkeurgebieden in de RES 1.0) is dit absoluut noodzakelijk voor het herstel van de verhoudingen. Zie op 1 uur 8 minuten in bijgaande link NB In deze technische briefing worden de statenleden van de Provincie voorgelicht over de RES ivm besluitvorming 10 juni. https://noord-holland.stateninformatie.nl/vergadering/847494/Technische Briefing RES 1.0 31-05-2021
- Factcheck: Inventarisatie en inhoudelijk uitspraken inzake steeds terugkerende discussiepunten, waarbij de feiten elkaar tegenspraken. In de reflectiefase moet hier inhoudelijk duidelijkheid over komen. Als die duidelijkheid in de Reflectiefase niet kan worden bereikt, spreek je af dat je bijvoorbeeld het voorzorgsprincipe hanteert. De aldus geschapen duidelijkheid is belangrijke want een randvoorwaarde voor goede participatie.
- Impactanalyses (complete duurzaamheidseffectrapportage, uitvoer: expert judgement) Zie verder onder Bouwstenen.

Wat moeten deze eindproducten opleveren?

- Het transitieprobleem is een landelijk en internationaal vraagstuk en niet alleen een regionaal en lokaal probleem. Ook de huidige energievraagstukken zijn nationaal en internationaal. Dit erbuiten laten is vormt een fuik.
- Health impact assessment van brede groep experts, niet alleen RIVM maar ook artsen en andere experts (van buiten en rond zoeklocaties) betrekken

- Specifieke informatie aan de gemeenteraad over de impact van windturbines op de bewoners. Zo dreigt Amsterdam Gaasperdam ingesloten te raken door windturbines van Amsterdam, gemeente De Ronde Venen en Ouderkerk. Deze wijk kent veel kansarme bewoners, met veel problemen, en al overlast van Schiphol en snelwegen. Nu dreigt daar overlast van windturbines bovenop te komen.
- Bewoners initiatieven laten ontwikkelen voor energieopwekking en die meerekenen in de RES
- Breed gedragen afwegingskader
- Eerlijk beeld van draagvlak, in en rond zoekgebieden, per wijk en stadsdeel
- Helder waar en onder welke mensen (sociale status, etniciteit, etc.) wel/niet op de hoogte zijn (van plannen én de ins en outs, voor- en nadelen)
- Factcheck: moet opleveren dat men geïnformeerd participeert
- Lessons learned draagvlakonderzoek: inzicht in interpretatiefouten en suggestieve vragen, correctie hiervoor, zonodig aanpassing zoekgebieden windturbines Zie verder hieronder onder losse gele post its.

Andere opmerkingen

- Afwegingskader lijkt me niet de juiste naam (er is al een vergunningverleningskader).
- Afwegingskader klinkt heel erg topdown en ''bovenwettelijk''
- Kanttekeningen bij het draagvlak onderzoek. Er was voor de geënquêteerden geen duidelijkheid over de wettelijke normen bijv wat betreft geluid, hinder, veiligheid etc. Een beperkt aantal Amsterdammers heeft de volgende vragen beantwoord (als onderdeel van een grotere enquête):Kunt u aangegeven in hoeverre u het ermee eens bent dat extra windmolens gerealiseerd worden in Amsterdam?Kunt u per gebied aangegeven in hoeverre u het ermee eens bent dat daar mogelijk extra windmolens gerealiseerd worden in Amsterdam? (de vraag is per zoekgebied, totaal 7, te beantwoorden) (1)
- Er hadden meer specifieke vragen moeten worden gesteld zodat respondenten zich een betere voorstelling van de situatie, ook voor meer direct betrokkenen, hadden kunnen maken: Mogelijk worden er windturbines geplaatst in de hoofdgroenstuctuur. In hoeverre bent u het hier mee eens/oneens? (5-puntsschaal) Mogelijk worden er windturbines geplaatst in Bijzonder Provinciaal Landschap Waterland. In hoeverre....Mogelijk worden er windturbines geplaatst op 100 meter afstand van tuinparken waar zomers veel overnacht wordt. In hoeverre..... Mogelijk worden er windturbines geplaatst op 200 meter afstand van woonboten. In hoeverre.... Wat vindt u een redelijke afstand tussen windturbine en bebouwing: 350 meter, 600 meter, 10 x de ashoogte (dus bij een ashoogte van 150 meter, 1.500 meter afstand) (2)
- De stemmen van de Amsterdammers met daadwerkelijk de meeste lasten van de windturbines ten behoeve van het collectief behoren bovendien zwaarder gewogen te worden (3).
- Afwegingskader: Gezondscriteria en natuuronderzoek (o.a. rode lijst vogels) EN bodemleven, moet worden toegevoegd.
- Bij het item veiligheid uit het afwegingskader, geldt voor tuinparken met verblijfsmogelijkheid, dat de risicozonering in acht moet worden genomen. Voor de noordelijke tuinparken is dit m.n. van belang omdat er sprake is van cumulatie van

(on)veiligheidsaspecten: hoogspanningsmasten, eveneens kwetsbare objecten, staan langs het terrein en de A10 aan de andere kant. Dit is zo belangrijk omdat het wettelijke bepalingen betreft die dus in het algemene afwegingskader onder veiligheid thuis horen en al veel eerder in het proces hadden moeten worden toegepast.

- Als de criteria voor het afwegingskader worden geformuleerd dan vinden wij het belangrijk dat dit wordt gedaan door onafhankelijke experts en dat er transparant wordt gerapporteerd.

Mogelijke activiteiten stedelijk en lokaal

Welke activiteiten kunnen toegevoegd worden (op stedelijk en lokaal niveau)?

- Evaluatie van het tot stand komen van de voorkeursgebieden en nut en noodzaak
- Het transitieprobleem is een landelijk en internationaal vraagstuk en niet alleen een regionaal en lokaal probleem. Ook de huisge energievraagstukken zijn nationaal en internationaal. Dit erbuiten laten is vormt een fuik.
- Bewoners initiatieven laten ontwikkelen voor energieopwekking en die meerekenen in de RES
- Ik zie stadsbreed een continue dialoog over de wind/zoekgebieden, waarom we dit doen en waarom we het nodig hebben. Lokaal zie ik iniatiefnemers (cooperaties) aan de slag met bewoners om een goed participaitief plan te maken voor het concrete gebied. Daar is geen nieuw afwegiingskader voor nodig, de gemeente en bewoners kunnen vanuit de stadsbrede groep vinger aan de pols houden of. er een goed participatie proces. lokaal plaats heeft.
- Ik zie een stadsbreed proces over de RES zoekgebieden en waarom we deze nodig hebben en een lokaal proces tussen iniatiefnemers en bewoners om op participatieve wijze een goed plan te maken
- Is er ruimte voor andere duurzame energie vormen en wordt hier ook actief naar gezocht? Prioriteit voor andere (voor flora en fauna betere) vormen van duurzame energie hoogst belangrijk.
- Op stedelijk niveau kennis (onafhankelijk) bijv geluid, gezondheid, Lokaal kunnen initiatiefnemers en bewoners daar gebruik van maken en wordt. voorkomen dat er veel geld verspild wordt aan elkaar om de oren te blijven slaan met rapporten.
- Stadsbreed focus op terugkijken RES zoekgebieden proces. Lokaal focus op goede invulling met bewoners en iniatiefnemers
- Gebiedsspecifiek denken, bijvoorbeeld de Scheggen, die Amsterdam omgeven en waar nu windturbines worden voorzien, daar een plan voor maken, waarbij recreatie wordt gecombineerd, met bijv aquathermie / co2 beperking en bodemdaling, duurzame landbouw.
- Bijv pilot Waterlandscheg : Organisaties als Behoud Waterland en Wetlands initiatieven laten ontwikkelen voor aquathermie samen met landschapsarchitect (er ligt al een visie ontwerp), dit meerekenen in de RES
- Laat lokaal proces van participatie uitvoeren door bewoners uit het gebied met initiatiefnemers, de stadsbrede groep kan eventuele goede lessen kennis delen tussen gebieden, voorkom een topdown achtig kader!

- Stadsbreed wetenschappelijke basis over onderwerpen als geluid/gezondheid (om te helpen feiten van fabels te onderscheiden)
- Actief betrekken door de gemeente van bewoners van Amsterdam Zuidoost. Juist voor een kansarme wijk is daar veel meer moeite voor nodig dan het sturen van een brief!

Wat zouden deze activiteiten moeten opleveren?

- Representatieve inzichten. Dit betekend dat niet de hardste schreeuwers hun stem laten gelden boven de stem van alle inwoners van Amsterdam; de meerderheid beslist. De meerderheid neemt namelijk niet/onvoldoende deel in dit type participatiebijeenkomsten, die gaan er namelijk vanuit dat hun stem (elke 2 jaar, namelijk voor gemeente en Rijk) voldoende is om afspraken uit het KA te realiseren. Hier was de basisgedachte 'iedereen doet wat', het wordt hoog tijd.
- Meer bewoners uit Amsterdam Zuidoost betrekken.
- Meer opgewekte duurzame energie mét draagvlak
- Participatieplan
- Gebiedsspecifiek plan dat rekening houdt met goed te combineren ruimtelijke opgaven in een verdichte stad (recreatie, energietransitie, landschap en landbouw)
- Is er ruimte voor andere duurzame energie vormen en wordt hier ook actief naar gezocht. Prioriteit voor andere (voor flora en fauna betere) vormen van duurzame energie hoogst belangrijk.

Vormgeven proces

Wat is belangrijk bij het samen vormgeven van het proces?

- Dat we het ook echt samen doen
- Wat ik zie: Er is en blijft in dit gesprek, net als vorige keer, echt een heel grote afstand tussen de leef- en de systeemwereld over hoe je dit samen doet. De vorige keer leek het alsof we een goed gesprek gingen voeren daarover. Echte betrokkenheid op dit grote onderwerp willen wij het liefst organiseren door mensen mede-eigenaar te laten worden door ze vanaf het begin mee te laten denken over de oplossingen. Oplossingen waar je mede-eigenaar van bent ga je ook uitvoeren of uitdragen. Met de huidige afstand blijft het vooral naar elkaar kijken. Met argumenten voor en tegen, waarbij inhoud en proces steeds door elkaar lopen. Ik zou daar vooral splitsen wb bijdrage en hulp. Beeldvorming: naar buiten brengen dat dit nu echt samen georganiseerd gaat worden.
- Laat lokaal proces van participatie uitvoeren door bewoners uit het gebied met initiatiefnemers, de stadsbrede groep kan eventuele goede lessen kennis delen tussen gebieden, voorkom een topdown achtig kader!
- Laat dit proces het realiseren van duurzame. energie met windmolens niet vertragen!! laat bewoners en initatiefnemers aan de slag gaan binnen de zoekgebieden
- Wat hier goed is: dit is een grote zoektocht, wij weten het ook niet. Maar toch lijkt er wel al van alles bedacht. Grote vraag is daarbij: waar is dit dan op gebaseerd?

- Wat hier voor vandaag is bedacht (agenda, verloop gesprek, deze mural), is een bewijs dat er geen controle is.
- Overeenstemming over doel, stappen in het proces en planning
- Overeenstemming over welke bewoners en belanghebbenden meedoen
- Duidelijkheid over de organisatie vd sessie: informatie (agenda, deelnemers etc vooraf)
- Het moet ook helder zijn dat niet iedereen betrokken kan worden. Organisatorisch is dit ook onmogelijk.
- De doorkijk voor PvA voor komende maanden (?) is véél te groot, niet realistisch
- De gewenste uitkomsten voor vandaag: veel te veel en veel te groot
- Wat wordt de procedure om experts aan te dragen en te horen?
- Helder maken wat het mandaat is van de verschillende groepen
- Helder maken wat met de uitkomsten wordt gedaan, en welke informatie kunnen we gaandeweg delen?
- Maak het transparant naar buiten
- Voorwaarde voor een nieuwe participatiemethode die werd voorgesteld : (particpatieve waarde evaluatie): 1) geen beperking op voorhand dat de 17 windturbines er hoe dan ook moeten komen en 2) effecten/impact van de keuzes moeten helder in kaart zijn en daar moet overeenstemming over bestaan in een groep van voor- en tegenstanders wind op land.
- Procestips (eigenlijk lessons learned uit het voorafgaande proces):
  - Wettelijke normen als volkstuin met verblijfsfunctie zijn kwetsbaar object meteen meenemen. Voer geen onzinnige discussie hierover, maar erken dit.
  - Niet de regels tijdens het spel veranderen: als afschaffen van de 600 meter afstandsnorm. Dat geeft heel veel discussie.
  - Het RIVM geeft aan dat 9% ernstige hinder zal ervaren als de norm wordt toegepast. Binnen dichtbevolkt stedelijk gebied betekent dit dat duizenden mensen betreft. Voer geen onzinnige discussie daarover.
  - Overzicht Factchecks is onontbeerlijk voor een goed proces en voor goede participatie
  - Als draagvlak een criterium is om zoekgebieden te prioriteren, zorg dan voor een vlekkeloos draagvlakonderzoek
- Ik zie een stadsbreed proces over de RES zoekgebieden en waarom we deze nodig hebben en een lokaal proces tussen iniatiefnemers en bewoners om op participatieve wijze een goed plan te maken.

Welke bouwstenen zie je?

- Onderzoekstafel/groep met bewonerdeskundigen, artsen en onderzoekers over hinder, geluid, gezondheid, (externe) veiligheid, bodem & ondergrond en waterkwaliteit (1)
- Onderzoekstafel/groep met bewoners, deskundigen (vogelbescherming, onafhankelijke ecologen, etc.) en ambtenaren over flora en fauna in en rond zoekgebieden, natuur en landschap, horizonvervuiling (2)
- Onderzoekstafel/groep met bewonerdeskundigen en onafhankelijke onderzoekers over draagvlak, wenselijkheid (3).
- Tafel buurgemeenten maken met bewoners aan de rand van Amsterdam en buurgemeenten, en ambtenaren en politici uit relevante (buur)gemeenten (4)

- Participatie-ontwerp tafel met bewoners, bewonerscooperaties en gemeente/RES ambtenaren: draagvlak definiëren, vormen van eigenaarschap onderzoeken, lusten en lasten in relatie tot afstanden/woningen in kaart brengen (5)
- Nut en noodzaak, alternatieven onderzoeken in groep rekenaars van Windalarm, ambtenaren en onafhankelijk onderzoekers (6)
- Stadsbreed wetenschappelijke basis over onderwerpen als geluid/gezondheid (om te helpen feiten van fabels te onderscheiden)
- ad 3. draagvlakonderzoek van gemeente evalueren door onafhankelijk bureau in overleg met en rapporterend aan gemeente en bewoners/belanghebbenden
- Recreatie (in een verdichte stad)
- Gebiedsspecifieke kenmerken (als achterstandswijk, geen cumulatie indien andere aanwezige hinderbronnen als een snelweg aanwezig zijn etc)
- Bouwsteen: Een kosten (omgevingsimpact) / baten analyse (opbrengst windturbines in relatie tot totale energiegebruik Amsterdam en in relatie tot alternatieven als wind op zee en warmte opwek, de benodigde subsidie voor windturbines etc)
- Indien kosten hoog en baten laag: niet doen. Dat bewijst de energietransitie geen dienst.
- Bouwsteen: Een complete duurzaamheidseffect rapportage met Impactanalyse van milieuaspecten, gezondheidsaspecten en hinder, sociale impact (gevolgen windturbines in achterstandswijken), economische aspecten (waardedaling woning, subsidie. Ook de milieu impact van bouwen en afbouwen van windturbines hoort hierbij.

(Hoe) zou jij /jouw organisatie kunnen bijdragen?

- MNH: Bijdrage leveren aan draagvlak onder natuurorganisaties.
- Vanuit Amsterdam Wind kunnen we lessen delen uit het participatieproces dat we gaan opstarten in het Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein
- Wij kunnen in de gemeente de stem van jongeren vertegenwoordigen / mening ophalen. Dit doet JongRES ook in andere gemeenten.
- Vanuit Ma.ak020 en het overleg met [redacted] zullen we bekijken welke invulling we hierbij kunnen bieden
- Met Ma.ak ligt de kern om een complex onderwerp echt samen aangaan, om er met een gedeelde oplossing uit te komen, breed gedragen
- De Ma.ak-werkwijze is ook gericht op democratisering, wat betekent dat samen doen betekent: geen regie bij de gemeente
- Windalarm wil graag eigen leden en experts van buiten aandragen
- Windalarm heeft deskundigen en een netwerk op gebied van 1 t/m 6 (zie vraag hierboven)
- Windalarm kan een dialoog via de achterban aangaan
- De Milieufederatie kan vanuit natuur en landschap de (on)mogelijkheden binnen het zoekgebied onderzoeken.
- Windalarm heeft position papers en andere stukken geschreven, als waardevolle input
- Wij kunnen per zoekgebied de stem van tuinders vertegenwoordigen/ mening ophalen.

Wie moet in ieder geval aansluiten?/ Wie mist er nu?

- Woonbootbewoners aan de Buikslotermeerdijk
- Welke groep heeft geen inspraak of invloed: Flora en fauna. Alle voorkeurszoekgebieden liggen in NNN'S, de duurzame woningen van onze nietmenselijke medebewoners van deze stad.
- Betrokken mensen uit verschillende wijken van Amsterdam Noord

- Coöperaties! Waar zijn ze? Met name de zgn. bewonerscooperaties, zowel leden (liefst niet geselecteerd door bestuur, maar 'gemiddelde' leden) én bestuursleden, zouden aan deze sessies moeten deelnemen. Samen praten over draagvlak, gezondheidseffecten, verdeling lusten en lasten.
- Bewoners van Noorder IJplas, Tuindorp Oostzaan/Molenwijk
- NIJP!
- Niet iedere keer, maar ook in aantal van deze sessies confrontatie met bestuursleden van windcooperaties en lobbyisten/bewoners
- Recreatie en landschap: de bewakers van het groen om een verdichte stad: besturen volkstuinparken, stichting behoud waterland, wetlands, dorpsraden etc.

Wat heb je nodig om betrokken te willen zijn bij de reflectiefase?

- Evaluatie van informatievoorziening & uitvoering motie 43 als eerste stap in reflectiefase
- Vaststelling nut en noodzaak als onderdeel van reflectiefase
- Auteurs raadsadres gezondheid worden toegelaten tot de HIA commissie, waar uiteindelijk de conclusies worden getrokken mbt gezondheidsrisico's. Dat is erg belangrijk voor het vertrouwen in de uiteindelijke besluiten.
- Commitment van stadsbestuur aan noodzaak van bewonersdraagvlak in zoekgebieden, hoe dan ook gedefinieerd
- Ik voel mij (meer) betrokken als er geen belanghebbenden of experts geweigerd of niet gevraagd worden.
- Goede informatievoorziening en aanpaksuggesties vanuit Public Mediation
- Betrouwbare Figures and Facts, betrouwbare draagvlak enquêtes (niet mengen met financiële participatie)